

Samen thuis

Samen thuis

Columns

Sippie Miedema
Trudy Oldenhuis

FrieschDagblad

 DE PINNE

Colofon

Titel: Samen thuis - Columns

Auteurs: Sippie Miedema en Trudy Oldenhuis

Foto Trudy: Carla Manten

ISBN: 9789403609386

Deze columns verschenen tussen 16 maart en 4 juli 2020
in het Friesch Dagblad, www.frieschdagblad.nl

(c) 2020 Sippie Miedema en Trudy Oldenhuis

Bestel uw eigen exemplaar via www.pinne.nl

Met uw aankoop steunt u het Nederlandse Rode Kruis

*Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veele-
voudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand,
of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektro-
nisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere
manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever*

VOORAF

Het idee om in dagelijkse columns bij te houden hoe het thuiszitten tijdens de lockdown verliep, ontstond eigenlijk per ongeluk. Vanaf 12 maart moest iedereen zoveel mogelijk thuis werken en er gingen steeds meer stemmen op om ook de scholen te sluiten. ‘Zou het dan niet leuk zijn om in dagelijkse columns bij te houden hoe dat is, met kinderen thuis?’, stelde Trudy voor aan de redactie van het *Friesch Dagblad*.

Dat vond de redactie een goed idee en toen het kabinet op 15 maart besloot dat de scholen voor drie weken dicht moesten, stond op maandag 16 maart de eerste column in de krant. Maar na drie weken kwamen er nog eens een paar weken bij, want de scholen bleven dicht. En elke dag schreven wij, Trudy Oldenhuis en Sippie Miedema, in onze columns hoe het ons thuis verging. Met kinderen die wel of geen zin hadden in schoolwerk, met ouders die daarom heen nog wat probeerden te werken en zo goed en zo kwaad als het ging ook voor schooljuf en -meester speelden.

Aanvankelijk verschenen de columns dagelijks in de krant, toen de scholen toch weer deels open gingen vier keer per week, en tenslotte twee keer per week. De laatste column in wat de serie *Samen thuis* was gaan heten, stond op 4 juli in het *Friesch Dagblad*. Het coronavirus was niet verdwenen, maar de scholen in het Noorden gingen weer dicht, nu vanwege de zomervakantie.

Als we halverwege maart hadden geweten dat we tot in juli columns zouden blijven schrijven, waren we er misschien niet eens aan begonnen. Want zo lang zouden we het natuurlijk nooit vol-

houden, hadden we dan gedacht. Niet het thuiszitten met elkaar én niet het schrijven over dat thuiszitten.

Maar op de een of andere manier lukte dat wel. En regelmatig kregen we positieve reacties van lezers. Iemand stuurde een foto van een eierdoos die als iPadhouder fungeerde, na het lezen van de column 'Bewegend beeld'. Een ander mailde een voorbeeld van een herbruikbare boodschappenbrief toen Trudy in de column 'Huis-tuin-en-keukengesprek' schreef dat ze sommige boodschappen vergeten was. In een ingezonden artikel in de krant werd gesuggereerd om, als dat weer kon, uitjes te organiseren onder de naam 'Langs de Costa Noardeast-Frieslandia', na Sippies column over de mooie 'Costa Frieslandia'. En vele andere lezers lieten op eigen wijze weten dat ze genoten van deze columns.

Het is daarom mooi dat deze columns nu gebundeld zijn in dit boek. Terug naar deze tijd hoeven wij allebei niet. Maar af en toe teruglezen hoe het toen was, kan nu wel.

Sippie Miedema en Trudy Oldenhuis
Oktober 2020

INHOUD

◆ TRUDY OLDENHUIS ○ SIPPIE MIEDEMA

◆	Thuisonderwijs in een schoolloze tijd	9
◆	Goed gedaan	11
◆	Aardig zijn	13
◆	Bewegend beeld	15
◆	Schema	17
◆	Stenen en voegen	19
◆	Alles went	21
◆	Voorzeggen	23
◆	Takken zoeken	25
◆	Allemaal juf of meester	27
◆	Happy end	29
◆	Aandacht	31
◆	Surrealistisch	33
○	De leukste activiteit	35
◆	Kikkervis-kikkervis-pootjes	37
◆	1 april	39
○	Stoelendans	41
◆	Vijf tot zeven minuten	43
◆	Een kleine goede daad	45
○	Kapexperiment	47
◆	Staal	49
◆	Digitale les	51
○	Terrasjesweer	53
◆	Vrije dagen	55
○	Het is tenslotte corona	57
◆	Tranen	59
◆	Huis-tuin-en-keukengesprek	61
◆	'Rekenkundig'	63
○	Wim	65
◆	Theekopje	67
○	De gehaktballen van beppe	69
◆	Persconferentie	71
◆	Ruzietjes	73
○	Groep 8	75
◆	Koningsspelen	77

◆	Wilhelmus	79
○	Klusjesdag	81
◆	Onvergetelijk	83
○	Lichtpuntjes	85
◆	Aardbei	87
○	Vrij	89
◆	Workout	91
◆	Ticket to ride	93
○	Ochtenddiscipline	95
◆	Missen	97
○	Plannen	99
◆	Ongekend	101
◆	Anderhalve meter	103
○	Oh, gewoan	105
◆	Rust	107
○	Costa Frieslandia	109
◆	IJsje	111
○	Met het busje	113
◆	Fonteinen	115
○	Heity's jonkje	117
◆	Gewoon	119
◆	Extra les	121
○	Fashion statement	123
◆	Zwemles	125
○	Schuld	127
◆	Fonteinen (2)	129
◆	Chagrijnig	131
○	Een terrasje	133
◆	Feestje	135
○	Een bijna normale werkdag	137
◆	Een gebruikelijke week	139
○	Ballonnen	141
◆	Digitale toets	143
○	De anderhalve meter als 'party pooper'	145
◆	Pauze	147
○	Brief van Slob	149
◆	Rapporten	151
	Over de auteurs	153

MAANDAG 16 MAART - TRUDY OLDENHUIS
THUISONDERWIJS IN EEN SCHOOLLOZE TIJD

Alle scholen dicht: helemaal onverwacht kwam die mededeling gistermiddag natuurlijk niet meer. Sterker nog: in ons huis had mijn echtgenoot het begin vorige week al gezegd: „Het zal mij benieuwen of jullie volgende week nog naar school gaan.” „Nou, zo'n vaart zal het toch niet lopen”, antwoordde ik nog. Ja, ook ik heb het coronavirus onderschat, geef ik toe.

Maar zie hoe snel alles verandert: het werd donderdag en het werd vrijdag, en steeds vaker zei ook ik tegen mijn kinderen (elf, bijna negen en zes jaar oud): „Het zou goed kunnen dat jullie niet meer naar school kunnen volgende week.” Maar, zei ik er ook bij: „Dan maken we wel een dag-schema, want van alleen thuis wat rondhangen wordt niemand blij.”

Nog vóórdát gistermiddag deze maatregelen officieel bekend werden, gooide de basisschool van onze kinderen de handdoek al in de ring. De school dicht, en voor hoe lang bleef onduidelijk.

En dus begonnen mijn kinderen welgemoed aan hun schema. Om hen te stimuleren, sprak ik af dat ze daar een aantal taken op moesten zetten, en dan per dag zelf mogen bepalen wanneer ze die doen. Dus er wordt een uur gerekend, minimaal een half uur gelezen, een uur iets met taal gedaan – ik moet nog uitzoeken wat – een uur buiten gespeeld, een uur geholpen met klusjes en, vooruit, ze mogen een uur tv-kijken of computerspelletjes doen. „En ik lees jullie elk een half uur extra voor”, beloofde ik er bij.

Een vriendin stuurde al een link door naar een

programmeercursus. Een ander een kant-en-klaarschema, waarbij de dag begonnen werd met een wandeling van een uur. Dat leek me een uitstekend idee, maar niet haalbaar met mijn kinderen.

Een andere moeder vroeg me of we niet konden samenwerken: zij kon haar en mijn zoon – goede vrienden van elkaar – geschiedenis en aardrijkskunde geven, en dan moest ik hen rekenen en taal onderwijzen. Ze had er al leuke ideeën voor. ‘Prima’, appte ik terug. ‘Ik sta overal voor open.’ Of dat nog mag straks, elkaar opzoeken, vraag ik me af, maar dat zien we dan wel weer.

De school zelf had aangekondigd de eerste week geen extra werk op te geven. Begrijpelijk wel, maar wat mij betreft hadden ze vrijdag uit voorzorg alle schoolboeken mee naar huis mogen geven. Mijn oudste dochter had er al een extra grote tas voor meegenomen. Het mocht nog niet, helaas. We moeten het eerst zelf verzinnen.

Ach, het is een klein probleem natuurlijk in deze onzekere tijden. En wij komen deze weken wel door met elkaar. Desnoods met hulp van wat andere bezigheden: Lego bouwen, foto’s inplakken en nu eindelijk eens echt oud speelgoed uitzoeken en opruimen.

Voorlopig hebben mijn kinderen hun schema. „Ik heb echt zin in morgen”, verklaarde de middelste alvast. „Lekker thuis aan het werk, dat is zo leuk!”

Tja. Ik had al veel waardering voor het vak van leerkracht, zowel in het basisonderwijs als in het middelbaar onderwijs. Maar het zou zomaar kunnen dat die waardering aan het einde van deze schoolloze tijd ineens verdubbeld is. Of verdriedubbeld zelfs, dat kan ook.

DINSDAG 17 MAART - TRUDY OLDENHUIS

GOED GEDAAN

Wat onwennig werd iedereen wakker deze dag. Er was geen haast, geen geren, geen geroep van „schiet nou eens op, ik heb toch al honderd keer gezegd dat je je moet aankleden” of: „helpt dit, als je op school wilt komen? Helpt het dan dat je nu Donald Duckjes gaat lezen?” Ja, dat soort vragen stel ik normaal gesproken 's ochtends vroeg.

Wat deden we wel: langer in bed liggen dan noodzakelijk was. Rustig ontbijten. De kinderen een filmpje laten zien waarin onder meer het belang van handen wassen werd uitgelegd. Dat is niet echt een activiteit die zij normaal gesproken uit zichzelf ondernemen, laat staan dat ze het dan grondig doen. En dat moet wel, is inmiddels ook mij - toegegeven: ook vaak laks op dit gebied - duidelijk.

Na het ontbijt volgde de eerste teleurstelling: de educatieve app Squla, waar kinderen op alle niveaus online hun reken- en taalwerk en spellingsvaardigheden kunnen bijhouden, werkte niet. De server was overbelast. „Tja, wij zijn natuurlijk niet de enigen die dit proberen”, verzuchtte mijn echtgenoot.

Geen nood, we begonnen gewoon met iets anders van ons dagschema. Helpen met klusjes doen (geen strikte hoeveelheid tijd voor ingepland): dat werd het uitruimen van de al zo lang uitpuilende spelletjeskast. „Daar kan wel wat van weg”, droeg ik de kinderen op. Legpuzzels die niet meer worden gelegd, bijvoorbeeld. „We gaan ze allemaal maken om te kijken of ze nog compleet zijn”, verklaarde mijn oudste dochter (elf). En tegen haar

protesterende jongere zus: „Dat valt dan onder ‘schoolwerk zonder scherm’” (anderhalf uur per dag). Voor schoolwerk mét scherm (één uur per dag) had ik educatieve websites en apps opgezocht. Dat ging even goed, maar ik besloot het niet te zien toen de jongste dochter (zes jaar) na een minuut of twintig andere, en minder educatieve, spelletjes speelde op mijn telefoon. Je moet het jezelf ook niet onnodig moeilijk maken deze dagen.

’s Middags fietsten we naar de stad (dat viel onder ‘buitenspelen’ hadden we besloten, minimaal één uur per dag), waar we verjaardagscadeaus kochten voor de middelste zoon, die zijn schooldag bij een vriendje doorbracht. Het belangrijkste cadeau bleek uitverkocht. „Komt ook niet meer voorlopig”, zei de vrouw in de winkel gelaten. „De komende drie weken zijn alle bestellingen geannuleerd.”

Nou ja, dat leg ik hem dan wel uit, dacht ik optimistisch. Voor nu scheen de zon; er liepen best veel mensen op straat en volgens de vrouw in de kinderboekenwinkel was het „een normale maandagmiddag” qua drukte. In die winkel mochten de kinderen elk een boek uitzoeken, bedoeld voor de activiteit ‘zelf lezen’ (minimaal een half uur per dag). „Om de komende weken door te komen”, zei ik tegen de winkelmevrouw. „Dat hoor ik meer”, antwoordde zij.

’s Avonds aan tafel vroeg ik de kinderen hoe ze het vonden, deze eerste schoolloze dag. Nog best aardig, was het oordeel. „Maar de juf op school zegt wel iets vaker ‘goed gedaan’”, zei mijn jongste dochter. Dat leek mij een eenvoudig verbeterpunt voor de komende dagen. Eén dag gehad. Nog een heleboel te gaan.

AARDIG ZIJN

De dag begon best goed. Het licht viel door de gordijnen en in de stille straat hoor je nog veel beter dan anders de vogels weer fluiten. Wat zullen we vandaag eens doen?

Aan de ontbijttafel werd de stemming snel minder. Mijn echtgenoot verklaarde dat hij „om tien uur, twee uur, drie uur en vier uur” een telefonische vergadering had. „En had jij nog vrij vandaag?”

De middelste zoon besloot dat hij, vóórdat hij naar zijn vriendje vertrok om daar zijn schoolwerk te doen, zijn beide zusjes nog eens flink dwars zou zitten en op de kast zou jagen. Dat lukte angstwekkend snel. Voor het ontbijt had hij bovendien al illegaal spelletjes op de iPad gespeeld en uit puur eigenbelang had ik dat alleen bestraft met een streng ‘nooit meer doen’, in plaats van met het veel logischer ‘dat was dan jouw schermtijd voor vandaag’.

Maar toen kwam dus dat geklier en het vooruitzicht dat ik deze dag tussen spelende en lerende kinderen door enig noodzakelijk werk moest verrichten, en ik viel woedend uit. Naar mijn zoon en naar mijn jongste dochter die altijd wat terug moet zeggen tegen haar broer. Zonder het te zeggen viel ik ook uit naar mijn echtgenoot die de hele dag afwezig zou zijn. Kortom: naar deze hele situatie van gedwongen thuis werken en ondertussen ook verantwoordelijk zijn voor het schoolwerk van mijn kinderen, hun vermaak en het huishouden.

Huilende kinderen aan tafel en doodse stilte tijdens de rest van het ontbijt.

„Denk aan wat mama net heeft gezegd”, zei mijn echtgenoot even later waarschuwend, toen er alweer een begin van ruzie ging ontstaan. „Naar wat mama net heeft geschrééuwd”, verbeterde mijn oudste dochter hem.

Ik nam mij voor de rest van de dag aardig te zijn. Dat lukte best goed. De kinderen deden hun reken- en taalopdrachten en 's middags wandelde ik met de jongste naar de speeltuin. Ik nestelde mij op de bank, de dochter beklom het klimtoestel en vroeg wat ik wilde eten. „Chocolade-ijs met slagroom”, antwoordde ik. „Maar eerst een broodje hamburger. Met curry en uitjes.” Ze kwam het even later brengen.

In het water naast de speeltuin kwam plotseling een politieboot gevaren. Ik schrok even: ik mocht hier toch gewoon zijn? Dat had Mark Rutte toch niet verboden, maandag? We hadden met zijn allen naar zijn toespraak gekeken („Dit is echt Heel Belangrijk en ook Heel Bijzonder”, had ik tegen de kinderen gezegd).

We waren er wel even bang voor geweest, vooral toen Rutte begon met ‘ik heb geen gemakkelijke boodschap voor u’, maar de vrees dat we niet meer buiten mochten komen, was niet bewaarheid. We liepen hier nog gewoon en dat mocht. Mijn oudste dochter kwam erbij, in een speeltuin verderop zagen we mijn zoon spelen met zijn vriendje, het waaide nog best hard, maar in de zon was het bijna te warm voor een winterjas.

„Ik ben blij dat ik niet in Frankrijk woon”, zei mijn oudste dochter.

BEWEGEND BEELD

Vandaag was het dan zover: we mochten naar school om de boeken en schriften op te halen. Om kwart over elf waren wij welkom. Door de school was een schema gemaakt waarbij alle ouders op alfabetische volgorde van de achternaam min of meer om de beurt naar binnen mochten.

Nooit geweten dat ik ooit nog eens met zoveel zin en plezier naar school zou fietsen. Zelfs de straffe tegenwind mismoedigde mij niet. „We hebben alle tijd”, zei ik tegen mijn twee dochters die meefietsen. „Te laat komen kan dit keer niet.”

Even later zagen we het vertrouwde grote schoolgebouw. Een paar kinderen speelden op het plein, er stonden enkele fietsen en een paar auto's en wie niet beter wist zou denken dat het een gewone naschoolse middag was. Of een reguliere vrije dag.

Pas de dingen die je kwijtraakt, ga je echt waarden. En op deze dag was dat voor mij de school. Met enige weemoed dacht ik terug aan die paar stakingsdagen, opgezet door boze onderwijzers, hoe lang geleden ook alweer? De school één dag dicht! Of (nou nou!), zelfs twee! Met alle zwembaden, bioscopen, speeltuinen en sportclubs nog gewoon open. En daar maakten wij ons druk om!

Binnen maakte ik een praatje met enkele docenten, die toch ook met hun ziel onder de arm door de lege school liepen. Minder druk hadden ze het deze dagen ook al niet, verzekerden ze, met al dat regel van thuisonderwijs. „Ik zat gisteren van negen tot zes achter de computer. En toen had ik nog niemand gesproken. Ik mis dat contact.” Beladen met boeken, schriften en werkspullen

keerden we huiswaarts. Thuis stopten we alle spullen per kind in een aparte bak, in de hoop dat er dan niets kwijtraakt. „Morgen gaan we daar echt goed mee aan het werk”, bereidde ik de kinderen voor. Nu niet, vond ik, want nu was het woensdagmiddag en dan zijn ze anders ook vrij, dus nu ook.

's Middags wachtte ons bovendien een nieuwe primeur: muziekles via Skype. Eerst de zoon met zijn gitaarles. Zoeken naar het wachtwoord. Gevonden. Nu bellen. Ja, de leraar is in beeld. „Kan de camera iets naar beneden, zodat ik je gitaar kan zien?” Dat betekende een wankel iPad verplaatsen, die op de goede plek werd gehouden met een paar boeken. „Zo ja. Kunnen we eigenlijk ook een liedje luisteren op YouTube, terwijl we aan het skypen zijn?” Een paar minuten later is de conclusie: nee, dat kan niet.

Leraar speelt iets anders voor. „Doe mij maar na.” Zoon: „Mama, ik moet hem nadoen, maar hij beweegt helemaal niet op het scherm.” Stop de les! Opnieuw bellen. Hebben we bewegend beeld? Nee. Leraar: „Ik weet ook eigenlijk niet zo goed hoe dit werkt, het is vijf jaar geleden dat ik voor het laatst heb geskypet. Lukt het nu?” Even later: bewegend beeld. Dit gaat goed! Les wordt met succes vervolgd. Volgende week weer zo? Volgende week weer zo. Daarna had de oudste dochter nog vioolles via Skype. Belangrijkste conclusie daarvan: Skype werkt in ons huis alleen goed op de iPad en niet op alle andere laptops. Mijn echtgenoot, rasoptimist en goede pianist, zag er – en als u hem zou kennen zou u nu met mij zeggen: uiteráárd – de zonnige kant van in: „Nu hebben jullie allebei iets gedaan wat ik nog nooit in mijn leven hebben gedaan: muziekles via Skype! Is dat niet leuk?”